

Erfaringer fra innvandring, og plantiltak

Innlegg på Planmøte 2006

20.09.06

Rita Kumar

Leder, KIM

Mitt ståsted

- Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene (KIM) – et regjeringsoppnevnt rådgivende utvalg i innvandrings- og minoritetspolitikk.
- KIM skal både være en arena for direkte dialog mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene, og samtidig være en rådgiver for regjeringen i saker som angår innvandrerbefolkningen.
- Saker som gjelder byutvikling og boligmarkedet er vanskelig å håndtere, fordi det er lite nasjonal politikk på området.

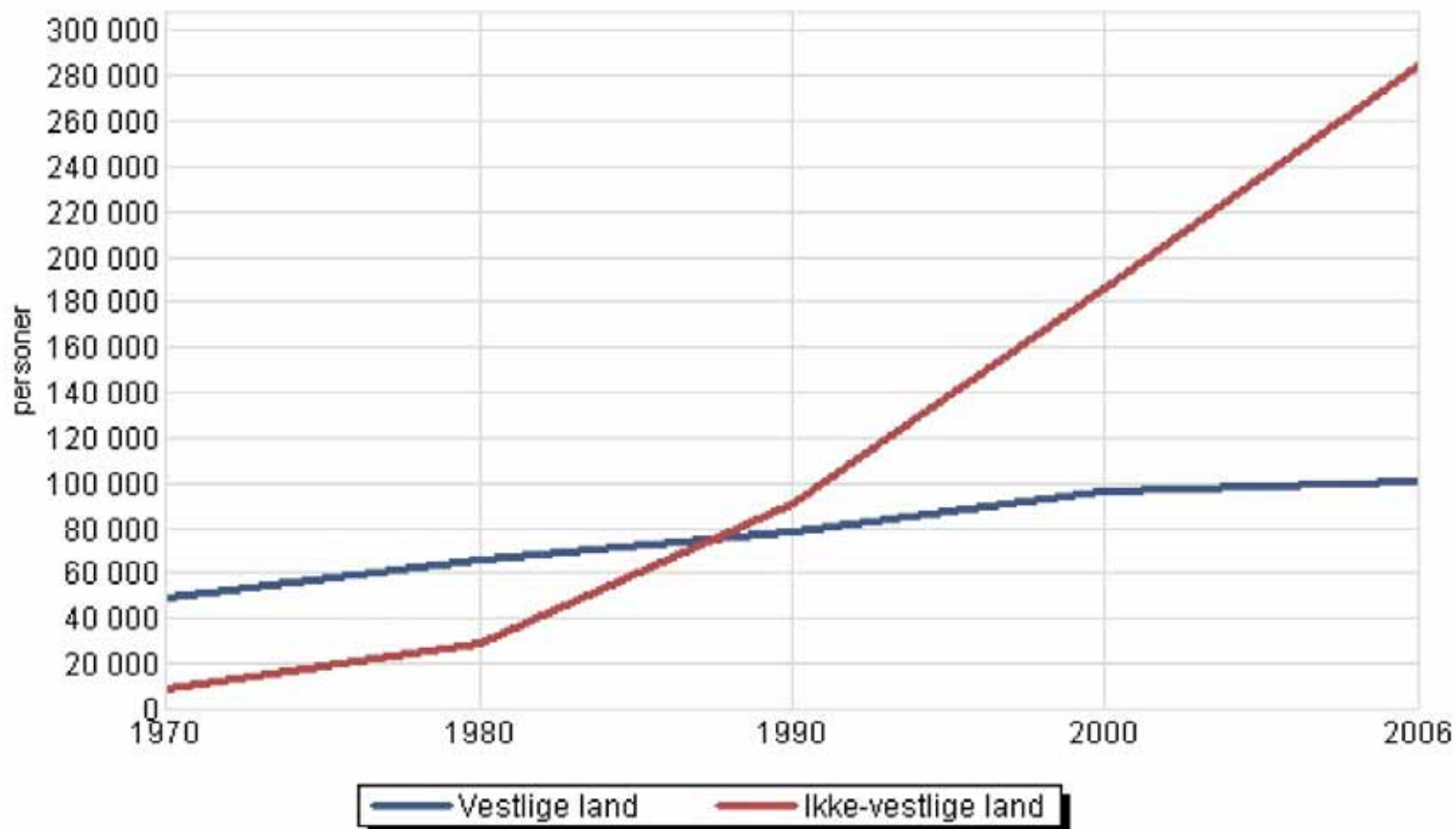
30 års innvandring i en nøtteskall:

- Fram til 1975
  - Økonomiske oppgangstider i Norge
  - Stort behov for arbeidskraft,
  - Åpne grenser var
  - Fremmedarbeidere kom og gikk.
- Tidlig på 1970 tallet begynte det å komme fremmedarbeidere fra utenfor Europa
  - India, Pakistan, og Tyrkia.
- I 1975 kom den "midlertidige" innvandringsstoppen
- I 1975 lå innvandrerbefolkningen på underkant av 70 000 mennesker. Om lag 10 000 av disse kom fra ikke-vestlige land.

30 års innvandring i en nøtteskall:

- innvandringen fortsatte fra utenfor Europa:
- Mellom 1970 og 1990 tredoblet den ikke-vestlig innvandrerbefolkningen seg hvert tiår
  - 10000 i 1970
  - 30000 i 1980
  - 90 000 i 1990
- Mellom 1990 og 2006 har den tredoblet seg igjen og i dag ligger den på over 290 000

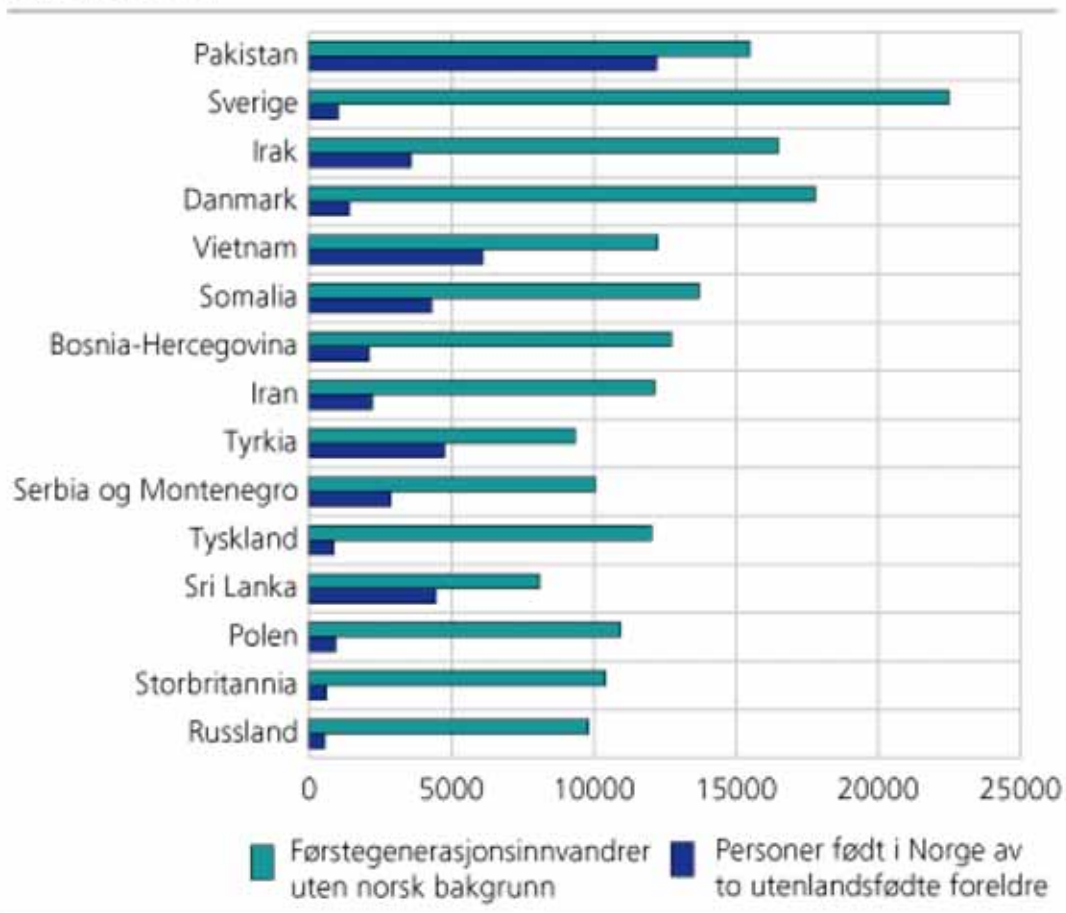
**Innvandrerbefolkningen,
etter landbakgrunn og tid.
Personer.**

30 års innvandring i en nøtteskall:

- Arbeidsinnvandring
  - Bosetting av fremmedarbeiderne
  - Spesialistinnvandring
  - I dag: fra nye EU-land i øst
- Flyktninger
  - Kvota flyktninger
  - Asylsøkere
- Familieinnvandring
  - Gjenforening med familier fra utlandet
  - Familieetablering
- Fødsels"innvandring"
  - Barn med innvandrerbakgrunn født i Norge: 2006 50% av "Pakistanere" er født i Norge.

**De 15 største innvandrergroppene i Norge. 1. januar 2006.
Absolutte tall**

Noen av de utfordringer vi tar med oss inn i framtiden:

- **Diskriminering på boligmarkedet**
- **Utbygging av Offentlige tjenester**
- **Utvikling av tallmaterialet**
- **Myter vi må avlive**

Diskriminering på boligmarkedet

Bakgrunnsmomenter:

- Inntil 1990 statlig innsats for å motvirke utviklingen av "Innvandrerbydeler"
- Disse tiltak ble nedlagt til fordel for markedsstyring.
- En del bydeler i en del byer ble innvandererstrøk.
  - Sosialøkonomiske årsaker
  - Vil bo der landsmenn bor?
  - Diskriminering i markedet

Diskriminering på boligmarkedet

Ugyldige situasjonsbeskrivelser:

● A. Rosemaling

- "Vi har jo ikke gettoer i Norge!"
- De fleste innvandrere er etter hvert godt etablert MEN
  - Veien dit er ofte lang
  - Nye grupper i startsgropa
  - For mange blir stående på startstreken.

● B. Svartmaling

- "Vi får snart en Norsk 'Clichy' fordi det bor mange innvandrere i enkelte Oslobydeler"
- Mange utfordringer, men problemer kan løses

Diskriminering på boligmarkedet

European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) 2004:

- **“It is generally recognised that in Norway, as in many other European countries, employment and housing are areas in which discrimination is particularly acute.”**

Diskriminering på boligmarkedet

- ECRI anbefaler en økt innsats for å håndtere diskrimineringsproblemet på boligmarkedet
  - Sterk håndheving av antidiskrimineringsbestemmelsene,
  - Flere proaktive tiltak,
    - Pålegge sentrale og lokale myndighetene å lage tiltaksplan for å bedre boligsituasjonen for minoritetesgrupper.
    - Forskning om diskriminering på boligmarkedet

Diskriminering på boligmarkedet

Norges rapport til CERD fra 2004 Tiltak mot diskriminering på boligmarkedet:

- Nye bestemmelser mot diskriminering i boliglovene fra 2004
- Omvendt bevisbyrde.
- Håndhevingsoran (smed/Ido)
- Kartlegging av diskriminering på utleiemarkedet. (SMED) = mye skjult diskriminering.
- Statlig/kommunal samarbeid i Oslo kommune iverksatt tiltak for kompetansebygging.
- Samarbeid med somaliske org. Veiledningsmateriell til bydelene om å finne gode, stabile bo løsninger for store familier med minoritetsbakgrunn.

Utbygging av offentlige tjenester

- I byområder med stor innvandrerbefolkning, er offentlige tjenester, (barnehager, skoler, fritidstilbud, m.v.) på høyden med resten av samfunnet?
- Nei, av to grunner:
  - Kommunenes generelle økonomi
  - For lite fokus om tilpasning av tjenestetilbud for minoritetene.

Utbygging av offentlige tjenester

Barnehager og skoler:

- Sterke mål knyttet til barnehage og skole når det gjelder minoritetsbarn og unge.
- Viktige mål for minoritetsbefolkningen.
  - I kommunenes barnehage- og skoleutbyggingsplaner tas det hensyn til økt arealkrav som trenges til minoritetsundervisning?
  - hvorfor er det sentrumsskolene i Oslo som både har størst andel minoritets elever og er aller mest nedslitte?
  - Har skolene med minoritets elevene adekvate ressurser å gi elevene en like god skolegang som andre? Resultatene tyder ikke på det.

Utbygging av offentlige tjenester

Fritidstilbud

- Offentlig fritidstilbud ble i stor grad nedbygget i norske kommuner i løpet av 1990 årene.
- I storbyene er det et større behov for forebyggende ungdomsarbeid enn tidligere både for majoritet og minoritet
- Viktig med alternative fritidstilbud der folk bor.

Utbygging av offentlige tjenester

Bygninger til religiøse formål.

- Ingen overordnet tenkning når det gjelder behovet for bygninger til religiøse formål: frikirker, moskeer, templer m.v.
- Menneskerettslig skal slike bygninger kunne etableres, men Lokale myndigheter er ofte negative.
- Det finnes ingen instans som kontrollere hvorvidt lokale myndigheter følger opp nasjonale menneskerettslige forpliktelser.

Tallmaterialet

- God, pålitelig tallmateriale og realistiske utviklingsprognoser når det gjelder innvandrere og minoriteter er nødvendig.
  - For å komme fram til gode planer i byene.
  - For å motvirke politisk svartmalingstendenser
- Hvilke trender antyder framtidens bypolitiske utfordringer
  - F.eks. arbeidsinnvandring fra nye EU land?
  - F.eks. Prognoser for befolkningsvekst i neste generasjon

To utbredte myter vi må avlive

- Myte #1. Innvandringen er årsaken til problemer i storbyene
  - Kriminalitet
  - Ungdomsvold
  - Innvandrergettoer
  - Fattigdom
- ➔ Innvandring har vært til fordel for innvandrere og til fordel for Norge. Vi har en viktig forsknings agenda her om samspillet mellom globalisering, innvandring og økonomisk utvikling.
- ➔ I enkelte byer for enkelte innvandrergupper i enkelte perioder, arvet innvandrerne uløste sosialøkonomiske storbyproblemer fra sine norske forgjengere, og dette er noe helt annet.

To utbredte myter vi må avlive

- Myte #2: innvandring er en økonomisk belastning for samfunnsøkonomi.
  - "vi har ikke råd til å ta vare på våre eldre fordi vi bruker så mye på innvandrere
- ➔ Den norske økonomisk utvikling har vært positiv, og innvandrere og nordmenn har begge deltatt i den.
- ➔ At innvandrere har noen særskilte behov mens de etablerer seg i samfunnet, oppveies av at samfunnet har spart inn på oppvekst og utdanningskostnader.